

L'exposició «L'Institut d'Estudis Catalans, 1907-2007. Un segle de cultura i ciència als Països Catalans», organitzada per l'Institut d'Estudis Catalans (IEC) i la Sociedad Estatal de Conmemoraciones Culturales (SECC), reuneix més de dues-centes peces significatives que il·lustren quina ha estat, és i vol ser l'aportació de l'Institut a la societat de les terres de llengua i cultura catalanes i que, alhora, ajuden el visitant a conèixer com és l'IEC, l'acadèmia catalana de les ciències i les humanitats, que va ser fundada ara fa cent anys. Per això, la Casa de Convalescència, l'edifici civil del segle XVII que l'acull, no és solament una part inseparable de la mostra, sinó que n'és la peça estel·lar. Un reclam en forma d'espelma d'aniversari, a l'entrada, dona la benvinguda al visitant i obre un itinerari sobre una catifa que porta a recórrer pas a pas tota la geografia de les terres de llengua i cultura catalanes. Vint espelmes, una per cada cinc anys dels cent que van del 1907 al 2007, resumeixen la història de l'Institut, dels Països Catalans i del món, al voltant del pati central, convertit en un gran pastís d'aniversari.

ELS PROTAGONISTES

El vessant humà és clau per a entendre la història de l'IEC. L'impuls dels fundadors i l'esperit de continuïtat dels que en van prendre el relleu després de la Guerra Civil, en les condicions més adverses, es recullen a la Sala Pi i Sunyer. Set bustos, cinc dels fundadors i dos de protagonistes de la represa, es complementen amb l'audiovisual *Els protagonistes*, que mostra, en sis minuts, imatges dels fundadors i dels més de dos-cents membres numeraris, a més a més dels espais i l'ambient social en què s'ha desenvolupat l'activitat de la institució en cada moment.

ELS FETS

Des de l'origen, la contribució de l'Institut a estudiar i conservar el patrimoni català ha estat decisiva: ha fomentat la cohesió de la comunitat científica catalana, ha mantingut lligams internacionals i ha assegurat la presència del català en tots els àmbits de les ciències i les humanitats.

El recorregut s'inicia a la Sala Pere i Joan Coromines, amb el tema de la llengua. Un gran prisma mostra, entre altres, les fitxes manuscrites que va fer Pompeu Fabra del *Diccionari general de la llengua catalana* i el manuscrit del pròleg de Carles Riba a la segona edició del *Diccionari*. Un altre poliedre, dedicat al patrimoni, destaca el plànol de les excavacions d'Empúries de l'any 1908, el menú del sopar científic amb Albert Einstein a Barcelona el 1923, o els estudis recents sobre els sistemes naturals de la vall d'Alinyà. En el tercer prisma, dedicat a la recerca, s'hi pot consultar el mapa

de pronòstic del temps del Servei Meteorològic de Catalunya del 18 de gener de 1939, ben pocs dies abans de l'entrada de les tropes franquistes a Barcelona, i el primer volum de l'*Atlas corològic de la flora vascular dels Països Catalans*. El contingut de les vitrines es complementa amb l'audiovisual *Els fets*.

A la Sala Nicolau d'Olwer, en dos conjunts de vitrines, s'hi mostren els documents fundacionals de l'Institut, de les seccions, de la represa després de la Guerra Civil i de la creació de les vint-i-sis societats filials, en l'àmbit dedicat a la vertebració de la comunitat científica catalana. En el darrer prisma, reservat a la divulgació de la recerca i el coneixement, hi ha peces com ara els fascicles del primer volum de la revista de l'IEC en anglès, *Contributions to science*, la llista d'assistents al Seminari de Filosofia i Psicologia que va impartir el 1920 Bertrand Russell o conferències de diferents premis Nobel a la seu de l'IEC.

EL LLEGAT

L'IEC ha aportat a la societat catalana un llegat insubstituïble: les normes ortogràfiques, la gramàtica i els diccionaris normatius, i ha promogut la creació d'institucions com ara la Biblioteca de Catalunya, el Museu Nacional d'Art de Catalunya, l'Institut Cartogràfic de Catalunya o el Servei Meteorològic de Catalunya. A l'escala principal de la Casa de Convalescència, ambientada musicalment, el visitant sent des de peces d'Albéniz, Granados o Garreta, fins a la *Simfonieta concertant*, que Joan Albert Amargós ha compost expressament per al Centenari, o el *Veles e vents*, de Raimon, la lletra del qual, d'Ausiàs Marc, va ser recollida en un dels primers estudis publicats per l'IEC, dedicat precisament a l'obra del poeta valencià del segle XV.

Els més de tres mil llibres publicats per l'IEC, la primera editorial científica en català, es mostren a la Sala Massó i Torrents, on el visitant pot consultar, en línia, la fitxa de cada obra. També es pot accedir a una part singular del llegat de l'IEC: el Jardí Mercè Rodoreda, animat per la presència viva de moltes de les plantes que apareixen a les obres de l'escriptora i, davant de les reixes que el separen de la galeria noble del claustre de la Casa de Convalescència, algunes escultures del fons d'art de l'IEC. Una altra part significativa d'aquest fons, amb obres de Torres Garcia, Tàpies o Subirachs, es mostra a la Sala Puig i Cadafalch, juntament amb l'audiovisual *El llegat*.

EL FUTUR

No serviria de res celebrar cent anys de vida si no esperonés l'Institut, d'una banda, a continuar els programes de recerca en curs i a començar-ne de nous, i, d'una altra, a mantenir la voluntat de servei a la societat. Abans d'abandonar l'exposició, el visitant recorre un envelat, folrat per dins, d'informacions de premsa dels darrers mesos, amb l'IEC de protagonista, com a plasmació del present i el futur de l'acadèmia catalana. Dins de l'envelat s'hi projecten entrevistes i declaracions de membres de l'IEC, de personalitats d'institucions i de la societat civil del país, així com d'altres persones que aporten el seu punt de vista sobre el present i el futur de l'acadèmia i de la cultura catalana.

Comissaris: Antoni Riera, Joandomènec Ros i Ricard Guerrero

Selecció de materials: Francesc Fontbona

Assessor científic: Josep Maria Camarasa

Disseny: Dani Freixes, Lali González, Vicenç Bou i Vicente Miranda. Varis Arquitectes

Audiovisuals: Emblemma i Codi AV

Obra de la coberta: «Assaig de càntic en el temple», de Salvador Espriu

Autor: Manuel Cusachs

Any de creació: 1985

Any de donació al fons d'art de l'IEC: 2000

UN SEGLE DE CULTURA I CIÈNCIA ALS PAÏSOS CATALANS

DEL 12 DE SETEMBRE AL 16 DE DESEMBRE DEL 2007

L'INSTITUT D'ESTUDIS CATALANS

1907-2007

IEC

Organització i producció

Institut d'Estudis Catalans

C. del Carme, 47. 08001 Barcelona

Telèfon +34 932 701 621

informacio@iec.cat

www.iec.cat

Horaris de l'exposició:

De dilluns a dissabte, de 10 a 19 hores

Diumenges i festius, de 10 a 14 hores

Socis

Patrocinadors

Col·laboradors

IEC **Centanys** 19072007